

RÓŻEWICZ OPEN FESTIWAL 2017

R jak Różewicz. R jak Radomsko. Maja Komorowska, Zbigniew Zamachowski, Wojciech Pszoniak, Edyta Olszówka, Olgierd Łukaszewicz przyjadą w tym roku do Radomska na Różewicz Open Festiwal.

To wyjątkowe wydarzenie artystyczne, które na dobre zagościło na kulturalnej mapie Polski. Startuje w październiku. Nie przypadkiem w Radomsku. Tutaj swoją młodość spędzili wybitni artyści: Janusz, Stanisław i Tadeusz Różewiczowie.

Organizatorami festiwalu są: Miejski Dom Kultury w Radomsku i Miasto Radomsko przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z historii:

Na początek krótka podróż do przeszłości. Mamy rok 2001. Licealistka Kasia Adamala organizuje w Radomsku Festiwal poświęcony braciom Różewiczom - „3 X Różewicz” i pod swoje skrzydła przyjmuje go Miejska Biblioteka Publiczna, pomaga Miejski Dom Kultury w Radomsku i Fundacja Inicjatyw Kulturalnych. Po siedmioletniej przerwie w 2008 r. pałeczkę przejmuje Miejski Dom Kultury. Festiwal nabiera rozmachu. W 2009 r. zmienia nazwę. Od tej chwili to „Różewicz Open Festiwal”. Open, bo otwiera się na różnorodne formy prezentacji spuścizny artystycznej braci. Stałe punkty to przeglądy filmów, spektakle teatralne, wystawy.

Każda odsłona Różewicz Open Festiwal to przede wszystkim znakomite spektakle i uznani artyści. Warto wspomnieć choćby o Wrocławskim Teatrze Współczesnym („Kartoteka”, reż. M. Zadara), Wrocławskim Teatrze Lalek („Śmieszny staruszek”, reż. W. Hejno), Teatrze im. S. Żeromskiego w Kielcach („Białe małżeństwo”, reż. W. Szczawińska), Teatrze Wybrzeże w Gdańsku („Grupa Laokoona”, reż. J. Tumidajski), Gliwickim Teatrze Muzycznym („Matka i syn odchodzą”, reż. K. Korwin - Piotrowski), Teatrze Dramatycznym m. st. Warszawy („Krety i rajskie ptaki”, reż. M. Podstawny). Do Radomska, by rozmawiać o Różewiczach, przyjechali: Jan Peszek, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn, Wojciech Malajkat, Bronisław Wrocławski, Jerzy Radziwiłowicz, Adam Ferency, Jerzy Trela, Daniel Olbrychski, Olgierd Łukaszewicz, Ewa Kaim czy Teresa Lipowska.

Twórczość Braci staje się inspiracją dla rzeźbiarzy, powstaje park rzeźb, murale, a przed MDK staje wielkie reżyserskie krzesło. Bracia Trzej bracia. Radomszczanie. Łączyła ich podobna wrażliwość, podobne postrzeganie świata. Każdy z nich wybrał jednak inną artystyczną drogę. Film. Teatr. Poezja.

Stanisław został reżyserem. Twórcą takich filmów jak np. „Kobieta w kapeluszu” czy „Westerplatte”. To również twórca Zespołu Filmowego „Tor”, nauczyciel kolejnych pokoleń reżyserów. Stanisław Różewicz czasem na festiwal zaglądał. A kiedy już do Radomska przyjechał, chętnie spacerował po mieście. W charakterystycznym berecie, szaliku, marynarce, wolnym krokiem przechadzał się po radomszczańskich ulicach. Odwiedzał miejsca, które przypominały dzieciństwo. Najczęściej zaglądał do „Kinemy”. To stare przedwojenne kino, w którym zaczęła się artystyczna przygoda braci Różewiczów. Dziś zostały już tylko wspomnienia, bo kina tam nie ma. „Kinemę” można jednak wciąż zobaczyć w dokumentalnym filmie radomszczanina zatytułowanym po prostu „Kinema”. Na festiwalu film prezentowany był zresztą nie raz, a filmy Stanisława Różewicza to żelazny punkt programu.

Drugi z braci. Tadeusz. „ Noblista bez nobla” jak mówią niektórzy literaturoznawcy. Rzeczywiście jego nazwisko pojawiało się na liście pretendentów do tej najważniejszej literackiej nagrody. On sam jednak za poklaskiem nie gonił. Do końca pozostał poetą „osobnym”, literackim indywidualistą, niepowtarzalnym dramaturgiem. Nie lubił zgiełku i szumu wokół siebie. I to był pewnie jeden z powodów dlaczego na radomszczański festiwal nigdy przyjechał. Starania organizatorów jednak doceniał. Świadczą o tym chociażby odczytywane na festiwalu jego listy, pełne ciepłych wspomnień o Radomsku i życzeń na przyszłość.

Wreszcie trzeci z braci. Janusz. Poeta. Zginął tragicznie podczas II wojny światowej. To on jednak ukształtował artystycznie Stanisława i Tadeusza o czym obaj wspominali w swojej twórczości. Na festiwalu Januszowi poświęcono konkurs poetycki adresowany do poetów przed debiutem. Od lat konkurs cieszy się niesłabnącą popularnością. Do Radomska spływają wiersze poetów z kraju i z najodleglejszych zakątków świata. Główną nagrodą jest wydanie tomiku poetyckiego. I tak każdy z braci ma na festiwalu swoje miejsce i swoją publiczność. Wspólnie spędzony czas sprzyja wspomnieniom, bo żadnego z braci nie ma już wśród nas. Janusz zginął w roku 1944, Stanisław zmarł w 2008 roku, a Tadeusz - w 2014 roku.

W tym roku Miejski Dom Kultury i Miasto Radomsko organizuje festiwal przy współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej i Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego. W planach m.in. rozstrzygnięcie IX Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. J. Różewicza, konkursy plastyczne i recytatorskie, konkurs na mural. Zostanie on namalowany na ścianie budynku, gdzie kiedyś mieściła się szkoła do której chodzili bracia.

A co na scenie? Przyjedzie Teatr Narodowy w Warszawie. Pokaże swoją interpretację jednego z najbardziej znanych dramatów Tadeusza Różewicza, „Białego Małżeństwa”. W obsadzie m.in. Zbigniew Zamachowski i Edyta Olszówka. „Przyj dziewczę przyj” to z kolei propozycja grupy teatralnej BAT-Scena Dorosłych z bełchatowskiego Miejskiego Centrum Kultury. Program poetycki „Jestem poszukiwaczem poezji” zaprezentuje Scena Poezji MDK w Radomsku. Spektakl dyplomowy „Kup kota w worku. Work in progress” pokażą studenci Szkoły Aktorskiej Haliny i Jana Machulskich. I jeszcze „Ja wiem, że ty tego nie widzisz - sceny z Różewicza” - czyli propozycja łódzkiego Teatru Pod Lupą. A już prawie na finał Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice” zaprasza na autorską interpretację dramatu „Świadkowie albo nasza mała stabilizacja”. Zaplanowano też pokaz etiud aktorskich, reżyserskich studentów z Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, a także prezentacje instalacji scenograficznych studentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Będą też koncerty inspirowane twórczością Tadeusza Różewicza. Jazzowa aranżacja pt. „Bramy do ogrodu” w wykonaniu Marka Bałaty, Krzysztofa Ścierańskiego i Igora Obłozy oraz klasyczna interpretacja Stanisława Kiernara i Michała Rota.

Jak co roku Radomsko odwiedzi popularyzatorka twórczości Tadeusza Różewicza, Maria Dębicz, a w Muzeum Regionalnym wybrane utwory poety przedstawi Grzegorz Gierak. W Miejskiej Bibliotece Publicznej zaplanowano rozmowę o teatrze poprowadzi, którą poprowadzi krytyk teatralny Janusz Majcherek. Swój udział zapowiedzieli m.in. Maja Komorowska, Bogusław Kierc i Olgierd Łukaszewicz. Zobaczmy też filmy Stanisława Różewicza i Andrzeja Sapiji.

Jak co roku dyrektorem artystycznym Różewicz Open Festiwal jest prof. Barbara Osterloff, wieloletni pedagog na wydziale aktorskim warszawskiej Akademii Teatralnej, a koordynatorem wszystkich działań Krystyna Michalska z radomszczańskiego MDK.

Na wszystkie wydarzenia jest wstęp wolny, na niektóre trzeba jednak rezerwować wejściówki. Festiwal potrwa od 4 do 9 października.

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM NA STRONIE: WWW.ROZEWICZOPEN.PL

Piotr Rybak
Miejski Dom Kultury w Radomsku